

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН
Ғылыми кеңес төрағасы,
ҚарМТУ ректоры
_____ **А.М. Ғазалиев**
_____ **20__ ж.**

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)

ООЕZhA 4327 «Өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша
аттестациялау» пәні

ВАК 13 «Бағалау, аттестация және қауіпсіздік» модулі

5B073100 – Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі
мамандығы

Тау-кен _____ факультеті

Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus) әзірленді: аға оқытушы Какенова Меруерт Жамбуловна, доцент, т.ғ.к. Әкімбекова Нурия Нуретдиновна.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының отырысында талқыланған

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама.

Кафедра меңгерушісі _____ « _____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Төраға _____ « _____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

аға оқытушы Какенова М.Ж., доцент, т.ғ.к. Әкімбекова Н.Н.

«КА ж ЕҚ» кафедрасы ҚарМТУ-дың II корпусында орналасқан (Бейбітшілік бульвары, 56), 516 аудитория, байланыс телефоны 56-59-29 қосымша 2053.

Пәннің оқу түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттер саны	Оқу түрі				Барлық сағаттар	СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат. саны	Бақылау түрі
		байланыс сағаттарының саны			СОӨЖ сағаттарының саны				
		Дәріс	Практикалық	Зертханалық					
7	5/3	15	30		45	90	45	135	емтихан

Пәннің сипаттамасы

«Өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестациялау» пәні 5В073100 «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі» кәсіптік білімнің пәндердің таңдау бойынша компонентінің циклына кіреді.

Пәннің мақсаты

«Өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестациялау» пәнді оқытудың мақсаты жас мамандарды теориялық және тәжірибелік дағдыларға баулу, ол келесілер үшін қажет:

- еңбек жағдайларын санитарлық-гигиеналық бағалау;
- жұмыстық жүктемені анықтау;
- еңбек жағдайларының сапасын бағалау;
- жұмыс орындарын аттестаттау;
- еңбек қорғау талаптарына сәйкес келуге жұмыс орындарын сертификаттау.

Пәннің міндеттері

Студенттерді еңбек жағдайларымен таныстыру; еңбекті бағалау критерийлерін зерделеу және жүктемелерді өлшеу; еңбек сапасын бағалау әдістерін зерделеу.

Берілген пәнді оқу нәтижесінде студенттер міндетті:

- жалпы және жеке гигиена туралы;
- еңбек гигиенасының қолданбалы бағыттары жөнінде туралы түсінікке ие болуға;
- жұмыс істейтіндердің және жалпы халықтың денсаулығын бағалау критерийлерін, еңбек жағдайларын бағалау критерийлерін, жұмыс орындарын сертификаттаудың сәйкестігінің категориясын білуге;
- физиологиялық және психологиялық жұмыстық жүктемелерді өлшей және талдай алу, еңбек жағдайларының сапасын бағалауды істей білуге;
- еңбек процесінің ауырлығы мен қызулығын, өндірістік ортаның

элементтені гигиеналық бағалауды ескере отырып, оқулық және арнайы әдебиеттермен жұмыс істеудің, еңбек жағдайларын гигиеналық бағалаудың практикалық дағдыларды меңгеруге.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: Математика I,II Mat(I)1211, Mat(II)1212, Физика I,II, Fiz(I)1213, Fiz(II)2214.

Постреквизиттер

«Еңбек жағдайына байланысты өндірістік объектілерді аттестациялау» пәнін оқу кезінде алынған білім дипломдық жұмыстың келесі бөлімінде «Еңбек үрдісінің қауіпсіздігі» игеру кезінде қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы				
	Дәрістер	Тәжірбиелік сабақ	Зертханалық жұмыс	СООЖ	СӨЖ
1 Еңбек қорғау. Негізгі түсініктер: еңбек, еңбек жағдайлары, қауіпті және зиянды факторлар. Еңбек көдексі.	2			6	6
2 Халықтың денсаулығы және оны бағалау критерийлері.	2			6	6
3 Қауіп-қатер: оның мәні және анықтамалар.	2			6	6
4 Еңбекті бағалау критерийлері және жүктемелерді өлшеу. Еңбек жағдайларын эргонметриялық бағалау критерийлері.	3			6	6
5 Кәсіби ауру. Эпидемиологиялық зерттеулер қауіптерді бағалау негіздері ретінде.	2			6	6
6 Жұмыстық жүктемелерді анықтау әдістері. Еңбек қабілеттілігі еңбек жағдайларының көрсеткіші ретінде.	2			7	7
7 Еңбек жағдайларының сапасын бағалау әдістері.	2			7	7
8 «Еңбек жағдайлары бойынша өндірістік объектілерге аттестацияны жүргізу ережелері» оқу.		5			
9 Еңбек үрдісінің ауырлығын анықтау.		5			
10 Ауа ортасының тазалығы көрсеткіші бойынша еңбек		4			

жағдайын бағалау.					
11 Жарықтық орта көрсеткіші бойынша еңбек жағдайын бағалау.		4			
12 Жұмыс орынның ауасындағы зиянды заттардың жиналуын анықтау.		4			
13 Діріл мен шу.		4			
14 Микроклимат көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайын бағалау		4			
БАРЛЫҒЫ:	15	30		45	45

Тәжірбиелік сабақтардың тізімі

1. «Еңбек жағдайлары бойынша өндірістік объектілерге аттестацияны жүргізу ережелері» оқу.
2. Еңбек үрдісінің ауырлығын анықтау.
3. Ауа ортасының тазалығы көрсеткіші бойынша еңбек жағдайын бағалау
4. Жарықтық орта көрсеткіші бойынша еңбек жағдайын бағалау.
5. Жұмыс орынның ауасындағы зиянды заттардың жиналуын анықтау.
6. Діріл мен шу.
7. Микроклимат көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайын бағалау.

СӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыбы

1. Ұйымдарға еңбек қорғау жүйесін басқаруды енгізу.
2. Еңбек қорғау бойынша нормативтік және құқықтық актілер.
3. Еңбек қорғау бойынша нұсқаулар әзірлеу.
4. Кәсіпорындардағы еңбек қорғау жағдайын мемлекеттік бақылау және қадағалау.
5. Қауіп-қатер: оның мәні және анықтамалар
6. Еңбекті бағалау критерийлері және жүктемелерді өлшеу.
7. Жұмыстық жүктемелерді анықтау әдістері.
8. Еңбек қабілеттілігі еңбек жағдайларының көрсеткіші ретінде.
9. Еңбек тәртібімен демалысты ұйымдастыруды реттеу.
10. Еңбек процессінің ауырлығын анықтау.
11. Еңбек процессінің қауырттылық көрсеткіштері.
12. Еңбек процессінің факторлары.
13. Зияндылықтарымен қауіптіліктері дәрежесі бойынша еңбек жағдайының класификациясы және гигиеналық критерилер. Еңбек жағдайларының класификациялық принциптері.
14. Еңбек жағдайы бойынша жұмыс орындарын аттестациялауға байланысты жұмыстарды кезеңдік өткізу.
15. Аттестация бойынша жұмыстың дайындық кезеңі қалай қорытындыланады?
16. Жұмыс орындарын аттестациялау бойынша қандай құжаттар толтырылады.

- 17.Еңбек қорғау талаптарына сәйкес жұмыс орындарын сертификаттау.
- 18.Жұмыс берушімен аттестация өткізуге дайындық.
- 19.Аттестация өткізу тәртібі.
- 20.Жарақат қауіпсіздігін бағалаудың басты объектілері.
- 21.Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайын жиынтықтап бағалау.
22. Өндіріс объектілерін аттестациялауды ресімдеу тәртібі.
- 23.Ұйымдардағы еңбек жағдайларын жақсарту және сауықтандыру бойынша шаралар жоспары.
- 24.Еңбек процессінің қауырттылық көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайының кластары.
25. Сенсорлық, эмоционалдық жүктеме.Жүктеменің бір қалыптылығы.
- 26.Жағымсыз метеожағдайдан ұжымдық қорғану.
- 27.Механикалық жарақаттанудан ұжымдық қорғану құралдары.
- 28.Ауа ортасының тазалығы көрсеткіші бойынша еңбек жағдайын бағалау.
- 29.Жарықтық орта көрсеткіші бойынша еңбек жағдайын бағалау.
30. Жұмыс орынның ауасындағы зиянды заттардың жиналуын анықтау.
- 31.Қауіп-қатерді бағалау негізінде эпидемиологиялық зерттеулер.
- 32.Еңбек жағдайларын эргонметриялық бағалау критерийлері

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Дәріс конспектісін тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]	7,14 апта	Ағымдағы	7,14 апта	15
Зертханалық жұмыстарды қорғау	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	2,4,6,7,11,13,14 апта	15
СОӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	2,3,4,5,6,7,9 10,11,12,13, 14 апта	10

СӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	1-14 апта	Ағымдағы	1 – 14 апта	10
Аралық тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	2 қатынас сағаттары	Межелік	7,14 апта	10
Барлығы						60
Емтихан	Пән материалының игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиет тізімі	2 қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және рәсімдер

«Еңбек жағдайына байланысты өндірістік объектілерді аттестациялау» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды өтінеміз:

- 1 Сабаққа кешікпей келуді.
- 2 Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
- 3 Студенттің міндетіне барлық сабақтарға қатысу кіреді.
- 4 Оқу процесінің күнтізбелік жоспарына сәйкес бақылаудың барлық түрлерін тапсыру.
- 5 Жіберілген практикалық және зертханалық сабақтар оқытушы белгілеген уақытта қайта тапсыру.
6. Жіберілген дәріс сабақтарын (себепке байланыссыз) реферат бойынша қайта тапсыру.
7. Сабақ барысына белсенді қатысу.
8. Оқытушымен студенттерге түсіністікпен, сабырлықпен, ашық және мейірімділікпен қарау.

Негізгі әдебиет тізімі

1. «ҚР Еңбек кодексі». 15.05.2007ж.
2. Санитарно-гигиеническая оценка условий труда: Учебное пособие / коллектив авторов. – М.: Изд-во РУДН, 2002.
3. Правила проведения аттестации производственных объектов по условиям труда. 2004
4. Гигиенические критерии оценки и классификация условий труда по показателям вредности и опасности факторов производственной среды, тяжести и напряженности трудового процесса: Руководство. – Москва: Федеральный центр Госсанэпиднадзора Минздрава России, 1999.

5. Носов В.Б. Безопасность труда / Под ред. В.В. Амбарцумяна. – Москва: Машиностроение, 1994

6. Охрана труда и техника безопасности в практической деятельности субъектов Республики Казахстан / В.И.Скала.- Алматы: «Lem», 2002.- 276 с.

Қосымша әдебиеттер тізімі

1. Безопасность и охрана труда: учеб.пособие для вузов / Под ред. О.Н. Русака. – Санкт Петербург: Изд-во МАНЭБ, 2001.

2. Алексеев С.В., Усенко В.Р. Гигиена труда. – М.: Медицина, 1998.

3. Воздействие на организм человека опасных и вредных экологических факторов: Метрологические аспекты. В 2-х томах/ Под ред. Л.К. Исаева. – М.: Изд-во ПАИМС, 1997.

4. Руководство по гигиене труда. В 2-х томах / Под ред. Н.Ф. Измерова. – Москва: Медицина, 1987.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ООЕZhA 4327 «Өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша
аттестациялау» пәні

BAK 13 «Бағалау, аттестация және қауіпсіздік» модулі

5B073100 – Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі
мамандығы

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген

100027. ҚарMTY баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56